

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

30 czerwca

№ 55.

Rok 1924.

- Treść:**
542. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 czerwca 1924 r. o bilansowaniu w złotych oraz określeniu w złotych kapitałów własnych przedsiębiorstw, obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych 782
543. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 czerwca 1924 r. w przedmiocie konwersji 8°/_o państwowej pożyczki złotej z r. 1922 na 8°/_o pożyczkę konwersyjną 786
544. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 czerwca 1924 r. o uproszczeniu szacowania zniszczeń wojennych przy wymiarze podatku majątkowego 787
545. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1924 r. o Pocztowej Kasie Oszczędności 788
546. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 czerwca 1924 r. o statucie wydawnictwa „Monitor Polski”, Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej 793
547. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 czerwca 1924 r. w przedmiocie statutu Polskiej Agencji Telegraficznej 794
548. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 czerwca 1924 r. o nadaniu statutu Państwowym Zakładom Przemysłowo-Szkolnym dla inwalidów w Piotrkowie 796
549. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 czerwca 1924 r. o zastosowaniu złotego do obliczenia wkładek (premji), jakoteż świadczeń pieniężnych (rent) i o przerachowaniu na złote dawnych zobowiązań rentowych w ubezpieczeniu na wypadek niezdolności do pracy, na starość i na korzyść pozostałych po ubezpieczonych rodzin w b. dzielnicy pruskiej 797
550. Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 24 maja 1924 roku o upoważnieniu do zawodowego wykonywania scalania gruntów 798
551. Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 2 czerwca 1924 r. o ustalaniu i wznawianiu zewnętrznych granic obszarów, podlegających przebudowie ustroju rolnego na obszarze województw: warszawskiego, łódzkiego, białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, wołyńskiego, poleskiego i nowogródzkiego oraz na obszarze okręgu administracyjnego wileńskiego 803
552. Rozporządzenie Ministra Skarbu i Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 2 czerwca 1924 roku w sprawie obniżenia podatku od węgla na obszarze Rzeczypospolitej 808
553. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 20 czerwca 1924 r. zmieniające częściowo § 52 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 27 czerwca 1923 r. w celu wykonania ustawy z dnia 14 maja 1923 r. w przedmiocie państwowego podatku przemysłowego 808
554. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 20 czerwca 1924 r. o zmianie cennika detalicznej sprzedaży wyrobów tytoniowych Państwowych fabryk tytoniu 808

555.	Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 27 czerwca 1924 r. w przedmiocie ustalenia rabatu handlowego dla sprzedawców wyrobów tytoniowych	809
556.	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 maja 1924 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Sprawiedliwości w sprawie zmiany taksy za badanie żywności i przedmiotów użytku w Państwowych Zakładach badania Żywności i przedmiotów użytku	810
557.	Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych z dnia 17 czerwca 1924 r. o otwarciu tymczasowego ruchu osobowego na linii kolejowej Nasielsk—Sierpc	811
558.	Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 31 maja 1924 r. dotyczące zmiany § 19 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 29 stycznia 1923 r. w sprawie egzaminów państwowych na nauczycieli szkół średnich i seminarjów nauczycielskich w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem z dnia 14 czerwca 1923 roku	812
559.	Oświadczenie rządowe z dnia 13 czerwca 1924 roku w przedmiocie przystąpienia Wolnego Państwa Irlandji i Terytorjum Tanganjki do Międzynarodowej Konwencji Radiotelegraficznej, podpisanej w Londynie dnia 5 lipca 1912 roku	812
560.	Obwieszczenie z dnia 26 czerwca 1924 r. dotyczące sprostowania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lutego 1923 r. o utworzeniu miasta Ruda-Pabjanicka w powiecie łódzkim	812

542.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 25 czerwca 1924 r.

o bilansowaniu w złotych oraz określeniu w złotych kapitałów własnych przedsiębiorstw, obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych.

Na podstawie art. 1, p. 8, 9 i 10 i art. 2 ustawy z dnia 11 stycznia 1924 o naprawie Skarbu i reformie walutowej (Dz. U. R. P. № 4 poz. 28) i zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 16 czerwca 1924 r. — stanowią, co następuje:

Obowiązek sporządzenia inwentarza i bilansu w złotych.

§ 1. 1. Wszystkie osoby fizyczne i prawne, obowiązane do prowadzenia ksiąg handlowych, mają ułożyć inwentarz i bilans otwarcia w złotych.

2. Osoby te, o ile nie są spółdzielniami i zrzeszeniami wskazanymi w art. 117 ustawy o spółdzielniach z dnia 29 października 1920 (Dz. U. R. P. № 111, poz. 733), podlegają przepisom niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem §§ 30—34. Spółdzielnie i zrzeszenia powyżej wskazane podlegają przepisom §§ 30—34 niniejszego rozporządzenia.

Dzień bilansowy.

§ 2. 1. Bilans otwarcia może być sporządzony z poniżej podanym wyjątkiem na dzień dowolnie obrany (dzień bilansowy), jednakże nie później niż na dzień 1 stycznia 1925 r.

2. Osoby prawne, wymienione w §§ 18—25 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerwaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. U. R. P. № 42, poz. 441) ułożą inwentarz i bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 1924 r.

Obliczenie kapitału własnego.

§ 3. 1. Za kapitał własny przedsiębiorstwa uważa się różnicę pomiędzy wartością aktywów i pasywów, przeliczanych na złote. Kapitały: zakładowy (akcyjny udziałowy), rezerwowy (zapasowy, zasobowy), amortyzacyjny i inne własne kapitały nie są uważane za pasywa.

2. Upoważnia się Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu do wydawania rozporządzeń w przedmiocie sposobu przeliczania aktywów i pasywów przy sporządzaniu bilansów otwarcia w złotych.

§ 4. Przy sporządzaniu bilansu otwarcia na podstawie niniejszego rozporządzenia nie mają zastosowania zawarte w obowiązujących ustawach oraz statutach spółek akcyjnych i umowach spółkowych przepisy prawne o szacowaniu przedmiotów majątkowych przy sporządzaniu bilansów.

Obliczanie kapitału zakładowego (akcyjnego udziałowego).

§ 5. 1. Kapitał własny przedsiębiorstwa podzielony zostanie na: kapitał zakładowy (akcyjny udziałowy), kapitał zasobowy, amortyzacyjny i inne kapitały własne przedsiębiorstwa.

2. Kapitał zakładowy (akcyjny udziałowy) w bilansie otwarcia w złotych może osiągnąć wysokość sumy, jaka wypadnie z przeliczenia wpłaconego kapitału zakładowego na złote według kursów z dat zamknięcia odnośnych subskrypcji, jednak nie może przekroczyć tej sumy.

3. Dla zaokrąglenia dopuszczalne jest przekroczenie do 10% sumy ustalonej w myśl ustępu 2-go.

4. O ile oszacowanie aportów rzeczowych przewyższa przeliczoną na złote cenę, za jaką aport przyjęty został do spółki, — o różnicę tę może być powiększona dopuszczalna najwyższa granica kapitału zakładowego, ustalona w myśl ustępów 2 i 5.

§ 6. 1. W akcyjnych zakładach ubezpieczeń, dla których ze względu na postanowienia, zawarte w art. 18 — 21 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerechowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. U. R. P. № 42, poz. 441) ustalenie wysokości posiadanego kapitału zakładowego (akcyjnego) będzie czasowo niemożliwe, należy kapitał zakładowy, wykazany w bilansie zamknięcia przerechować według relacji 1 złoty = 1.800.000 marek pol., wydzielając resztę nadwyżki aktywów pod zbiorową nazwą „fundusze przerechowania” do czasu ostatecznego ustalenia współczynnika przerechowania, stosownie do powyższego rozporządzenia.

2. Ostateczne ustalenie wysokości posiadanych poszczególnych kapitałów własnych w tych zakładach winno mieć miejsce w bilansie za rok, w którym sąd ustali wysokość współczynnika przerechowania.

Obliczenie kapitału zasobowego i amortyzacyjnego.

§ 7. W wypadku, kiedy po ustaleniu kapitału zakładowego (akcyjnego udziałowego) pozostanie reszta kapitału własnego, podział tej reszty kapitału własnego na kapitał zasobowy i amortyzacyjny powinien być dokonany bądź w stosunku odpowiadającym stosunkowi tychże kapitałów według ostatniego bilansu markowego, zatwierdzonego przez walne zgromadzenie spółki, bądź też według dotychczasowej wartości tychże kapitałów przeliczonych na złote po kursach z dat walnych zgromadzeń, na jakich zapadły uchwały o dotacji kapitałów rezerwowego i amortyzacyjnego.

Obliczenie nominalnej wartości akcji (udziału).

§ 8. 1. Nominalna wartość akcji (udziału) ma być określona na taką sumę złotych, jaka wypadnie z podziału wyrażonego w złotych kapitału zakładowego (akcyjnego udziałowego) na dotychczasową ilość akcji, względnie udziałów, jednak wartość nominalna poszczególniej akcji winna wynosić co najmniej 10 złotych.

2. Zawarte w ustawach dzielnicowych przepisy o najniższej wartości nominalnej akcji nie mają zastosowania do ustalenia nominalnej wartości akcji na mocy niniejszego rozporządzenia.

§ 9. 1. Akcjonariuszowi, który ze względu na ilość posiadanych akcji, ma prawo do otrzymania ułamka nowej akcji w złotych, ma być wydany odcinek akcji odpowiedniej wartości nominalnej na okaziciela.

2. Odcinek akcji nie uprawnia posiadacza do brania udziału w walnym zgromadzeniu, bądź do korzystania z jakichkolwiek przywilejów, przysługujących posiadaczom całych akcji, — daje natomiast prawo do udziału w zyskach spółki do nowych emisji, a w razie likwidacji spółki — do udziału w majątku spółki.

§ 10. Upoważnia się Ministra Skarbu do wydania w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu rozporządzeń w przedmiocie likwidacji odcinków akcji.

Wzajemne prawa i obowiązki spółników.

§ 11. Rozporządzenie niniejsze w niczem nie narusza wzajemnych praw i obowiązków spółników z zastrzeżeniem przepisów § 9 niniejszego rozporządzenia.

Zatwierdzenie bilansu i zmiana statutu.

§ 12. 1. Bilans otwarcia w złotych winien być zatwierdzony przez organy przedsiębiorstwa, do których kompetencji należy zatwierdzanie bilansów w myśl obowiązujących przepisów i umów spółkowych.

2. Równocześnie winna być uchwalona wysokość kapitału zakładowego (akcyjnego udziałowego) i innych kapitałów własnych, oraz ma być ustalona nowa ilość i nominalna wartość akcji względnie udziałów.

3. Łączenie kilku akcji w jedną jest dopuszczalne jedynie w granicach, zakreślonych przepisem § 8.

4. Bilans otwarcia w złotych razem z dowodami, stwierdzającymi sporządzenie i zatwierdzenie jego oraz zmiany w statucie, winny być w ciągu dwóch tygodni od daty walnego zgromadzenia złożone Ministerstwu Przemysłu i Handlu, względnie Ministerstwu Skarbu.

§ 13. 1. O ile według obowiązujących przepisów zatwierdzanie bilansów i zmiana w statutach spółek należy do kompetencji walnego zgromadzenia, upoważnienie przez walne zgromadzenie innych organów spółki do załatwienia czynności wynikających z niniejszego rozporządzenia jest nieważne z samego prawa.

2. Uchwała walnego zgromadzenia spółki w powyższych przedmiotach powzięta być może zwyczajną większością głosów.

3. Zawarte w ustawach dzielnicowych przepisy sprzeczne z niniejszym artykułem nie mają zastosowania.

§ 14. Zawarte w dzielnicowych ustawach przepisy o rewizji bilansów i ksiąg przedsiębiorstw handlowych przez rewidentów sądowych lub obranych przez spółników — mają zastosowanie do bilansów otwarcia w złotych.

§ 15. 1. Zmiana wysokości kapitału zakładowego (akcyjnego) spółki akcyjnej i komandytowo-akcyjnej dokonana na mocy niniejszego rozporządzenia, jakoteż zmiana ilości i nominalnej wartości akcji, nie wymaga zatwierdzenia rządowego, z wyjątkiem wypadku, kiedy na walnym zgromadzeniu zameldowano do protokołu przeciwko uchwale większości protest w imieniu akcjonariuszów, reprezentujących przynajmniej $\frac{1}{10}$ część kapitału zakładowego, i protest ten poparto w ciągu miesiąca umotywowanym podaniem, wniesionem do Ministerstwa Przemysłu i Handlu względnie do Ministerstwa Skarbu.

2. Przedsiębiorstwa, mające na celu prowadzenie operacji bankowych lub ubezpieczeniowych, winny bezwzględnie uzyskać zatwierdzenie zmian w swoich statutach.

§ 16. 1. Wykazany w bilansie otwarcia kapitał zakładowy winien być ujawniony w rejestrze handlowym zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2. Wpis do rejestru spółek akcyjnych i akcyjno-komandytowych może nastąpić dopiero po upływie 3 miesięcy od daty ogłoszenia bilansu otwarcia, o ile nie zostanie złożone zaświadczenie właściwego Ministerstwa o proteście, o jakim mowa w § poprzednim.

3. W razie złożenia sądowi rejestrowanemu wspomnianego zaświadczenia wpis do rejestru może nastąpić dopiero po zatwierdzeniu przez Rząd zmian w statucie spółki będących przedmiotem sporu.

§ 17. 1. Właściwe Ministerstwo może z urzędu założyć sprzeciw przeciwko uchwale walnego zgromadzenia spółek akcyjnych i akcyjno-komandytowych, zatwierdzającej bilans otwarcia i ustalającej wysokość kapitału zakładowego oraz wartość nominalną akcji.

2. Sprzeciw ten należy zakomunikować zarządowi spółki i sądowi rejestrowemu w ciągu 3 miesięcy od daty ogłoszenia bilansu otwarcia.

§ 18. Bilanse otwarcia przedsiębiorstw obowiązanych do publicznego składania sprawozdań, winny być ogłoszone w myśl obowiązujących przepisów.

§ 19. Przepisy zawarte w § 12 ust. 3, § 15, § 16 ust. 2 i § 17 nie mają zastosowania o ile ustawy dzielnicowe przewidują, że zmiana statutu następuje trybem rejestracji sądowej.

Minimalny kapitał zakładowy (udziałowy).

§ 20. 1. W spółkach akcyjnych i akcyjno-komandytowych, o ile spółki te nie są przedsiębiorstwami bankowymi lub ubezpieczeniowymi kapitał zakładowy winien wynosić co najmniej 100.000 złotych.

2. O ile spółka akcyjna lub akcyjno-komandytowa jest przedsiębiorstwem bankowym minimalny kapitał zakładowy winien wynosić 1.000.000 złotych.

3. O ile spółka akcyjna jest przedsiębiorstwem ubezpieczeniowym minimalny kapitał zakładowy winien wynosić co najmniej 250.000 zł., jeżeli zakład prowadzi jeden dział ubezpieczeń i 500.000 zł., jeżeli prowadzi dwa lub więcej działów.

Zakłady wyłącznie reasekuracyjne uważa się za prowadzące jeden dział.

4. Zawarte w ustawach dzielnicowych przepisy o najniższym kapitale zakładowym nie mają zastosowania do bilansów otwarcia w złotych tudzież do określenia kapitałów własnych w złotych uskutecznionego na podstawie niniejszego rozporządzenia.

5. Upoważnia się Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu do obniżenia powyższych norm dla spółek akcyjnych i akcyjno-komandytowych, mających siedzibę w górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

§ 21. Jeżeli kapitał zakładowy spółek akcyjnych i akcyjno-komandytowych w bilansie otwarcia okaże się mniejszym niż kapitał zakładowy, przewidziany w § 20 niniejszego rozporządzenia — spółka winna uzupełnić kapitał zakładowy do dnia 31 grudnia 1926 r. na zasadzie obowiązujących przepisów o podwyższaniu kapitałów zakładowych (akcyjnych, udziałowych).

§ 22. 1. Akcyjny zakład ubezpieczeń winien do dnia 1 lipca 1925 r. uzupełnić kapitał zakładowy do wysokości $\frac{3}{5}$ wskazanej w § 20 ust. 3.

2. Dalsze uzupełnienie do wysokości całkowitej normy winno być uskutecznione najpóźniej do dnia 31 grudnia 1926 r.

3. W wypadkach, kiedy stosownie do art. 6 niniejszego rozporządzenia ustalenie wysokości posiadanego kapitału zakładowego będzie czasowo niemożliwe, upoważnia się Ministra Skarbu do określenia sumy, o jaką kapitał zakładowy należy podwyższyć w granicach norm i w terminach przewidzianych w niniejszym artykule i zażądania podwyższenia pod rygorem likwidacji.

§ 23. 1. Przepisy o likwidacji i otwarciu konkursu do majątku spółek akcyjnych i akcyjno-komandytowych wskutek utraty części kapitału zakładowego, zawarte w ustawach dzielnicowych nie mają zastosowania o ile są surowsze od przepisów art. 20—22.

2. Przepisy o likwidacji i otwarciu konkursu do majątku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością wskutek utraty części kapitału zakładowego nie mają zastosowania do bilansu otwarcia sporządzonego na mocy niniejszego rozporządzenia, o ile aktywa spółki przewyższają pasywa.

Przekształcenie spółek akcyjnych i akcyjno-komandytowych na spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółdzielnie.

§ 24. 1. O ile na mocy niniejszego rozporządzenia spółka akcyjna lub akcyjno-komandytowa z wyjątkiem jednakże zakładów bankowych i ubezpieczeniowych ulegać musi likwidacji — może się przekształcić na spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółdzielnię na warunkach, wyliczonych w §§ 25—29.

§ 25. Uchwała o przekształceniu winna zapaść głosami co najmniej $\frac{3}{4}$ obecnych na zebraniu spółników, o ile obowiązujące przepisy o uchwałach rozwiązujących spółkę akcyjną lub akcyjno-komandytową nie ustalają surowszych wymagań.

§ 26. Dla obliczenia przypadającego na każdą akcję majątku spółki miarodajnym będzie specjalnie sporządzony bilans, do którego stosować się będą odpowiednie przepisy o bilansie otwarcia w złotych (§ 3—4).

§ 27. Kapitał udziałowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością względnie spółdzielni w chwili przekształcenia nie może być niższy od bilansowej wartości kapitału zakładowego spółki akcyjnej. Akcje, zamienione na udziały, przedstawiać muszą swą wartością nominalną co najmniej połowę kapitału zakładowego spółki akcyjnej.

§ 28. Akcjonariuszowi, który nie przystąpi ze swymi akcjami lub ich częścią do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółdzielni, winna spółka z ograniczoną odpowiedzialnością względnie spółdzielnia wypłacić w ciągu trzech miesięcy od zarejestrowania przekształcenia kwotę, jaka przypada na jego nie przejęte akcje na podstawie bilansu, zesta-

wionego na zasadzie § 26 i wówczas nie przysługuje mu dalsze roszczenie do majątku spółki.

§ 29. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością względnie spółdzielnia uprawniona jest od dnia wpisania jej do rejestru rozporządzać majątkiem przejętej spółki akcyjnej. Przekształcenie nie wprowadza żadnej zmiany w istniejących stosunkach prawnych wobec osób trzecich.

Spółdzielnie.

§ 30. 1. Spółdzielnie, których rok operacyjny nie jest rokiem kalendarzowym obowiązane są do sporządzenia inwentarza i bilansu w złotych na dzień dowolnie obrany, jednakże nie późniejszy, niż dzień 30 czerwca 1925 r.

2. Do spółdzielni nie wymienionych w ust. 1— stosuje się przepis § 2 ust. 1.

§ 31. 1. W spółdzielniach kapitał własny ulega podziałowi pomiędzy kapitałami spółdzielni — udziałowym, zasobowym, społecznym i specjalnymi w stosunku do wartości tych kapitałów, przeliczonych na złote według kursu z dat, kiedy nastąpiło powiększenie względnie zmniejszenie odnośnego kapitału.

2. Walne zgromadzenie spółdzielni może kwotę przypadającą na kapitał udziałowy zaliczyć na kapitał zasobowy lub społeczny.

§ 32. 1. Kapitał udziałowy ulega podziałowi na udziały proporcjonalnie do wartości każdego udziału przeliczonego na złote według kursu z daty wpłacenia udziału.

2. Powiększone w ten sposób udziały poszczególnych członków nie mogą jednakże przekraczać ich wartości, ustalonej w złotych według daty wpłacenia. Mogąca stąd powstać przewyżka dolicza się do funduszu zasobowego.

3. Do wierzytelności z tytułu tychże udziałów nie mają zastosowania przepisy zawarte w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerechowaniu zobowiązań prywatnoprawnych (Dz. U. R. P. № 42, poz. 441).

§ 33. 1. W razie przekroczenia statutowej normy wysokości udziału, licząc 1 zł. = 1.800.000 mk., winna na walnym zgromadzeniu równocześnie z zatwierdzeniem bilansu zapaść uchwała zwyczajną większością głosów, zmieniająca odpowiedni przepis statutu w kierunku ustalenia udziału w wysokości dorównywającej najwyższemu udziałowi, powstałemu z przeszacowania.

2. Nieuchwalenie w ten sposób wysokości udziału pociągnie za sobą obowiązek przeliczania do funduszu zasobowego całej różnicy pomiędzy wartością wszystkich udziałów, licząc 1 zł. = 1.800.000 mkp. a kwotą jaka przypada na kapitał udziałowy zgodnie z § 31 ust. 1.

§ 34. Paragrafy 3, 4, 11, 12 ust. 1, 13, 35—39, 41—44 niniejszego rozporządzenia mają odpowiednie zastosowanie do spółdzielni.

Przymusowa likwidacja spółek.

§ 35. 1. Niewykonanie przepisów niniejszego rozporządzenia skutkuje przymusową likwidację spółki.

2. Do wystąpienia o likwidację spółki na mocy ust. 1 niniejszego §-u upoważnione jest Ministerstwo Skarbu względnie Ministerstwo Przemysłu i Handlu.

Przepisy podatkowe.

§ 36. 1. O ile dla celów wymiaru podatku dochodowego za rok podatkowy 1924 ułożony został bilans zamknięcia w złotych (podatkowy bilans zamknięcia), zgodnie z wymaganiami § 4 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 15 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. № 16 poz. 165) w brzmieniu rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 14 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. № 27 poz. 276) oraz rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 23 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P. № 37 poz. 400) pozostałości na rachunkach mieszanych (bilansowo-wynikowych § 4 p. 3 ust. 3 powołanego rozporządzenia z dnia 15 lutego w brzmieniu rozporządzenia z dn. 14 marca 1924 r.) winny być przyjęte do bilansu otwarcia w złotych sporządzonego na podstawie niniejszego rozporządzenia w takiej wartości, w jakiej wykazane zostały w podatkowym bilansie zamknięcia, sporządzonym w złotych.

2. W wypadkach odpowiednio usprawiedliwionych wartość pozostałości rachunków mieszanych w bilansie otwarcia może przewyższyć sumę wykazaną na odnośnym rachunku w podatkowym bilansie zamknięcia jednak nie więcej jak o 20%.

3. O ile pozostałości na rachunkach mieszanych w złotych bilansach otwarcia przewyższą więcej niż o 20% pozostałości tychże rachunków w podatkowym bilansie zamknięcia, to różnica ta podlegać będzie podatkowi dochodowemu za właściwy rok podatkowy, dla którego podstawą obliczenia podatku służy ostatni bilans zamknięcia bezpośrednio poprzedzający bilans otwarcia złotowy.

4. Pozostałości, wykazane w złotych bilansach otwarcia instytucji bankowych, na rachunkach papierów wartościowych i akcji, stanowiących udział w innych przedsiębiorstwach przez instytucje bankową finansowanych, nie podlegają opodatkowaniu w myśl postanowień § 38 niniejszego rozporządzenia, o ile pozostałości te oszacowane zostały nie wyżej kursu giełdowego z dnia zestawienia bilansu w złotych oraz o ile ilościowy remanent poszczególnych rodzajów papierów wartościowych, sporządzony na dzień zamknięcia bilansu, nie przewyższa remanentu tych papierów z dnia 1 stycznia 1923 r., zwiększonego o emisje, jakie zostały dokonane po dniu 1 stycznia 1923 r.

3. O ile ilościowy remanent w bilansie zamknięcia wykaże przewyżkę w porównaniu z ilościowym remanentem z dnia 1 stycznia 1923 r., to różnica oszacowania tej przewyżki podlegać będzie podatkowi dochodowemu i przemysłowemu.

6. W wyjątkowych wypadkach Minister Skarbu może zwolnić od opodatkowania pozostałości na rachunkach takich papierów wartościowych, które zostały nabyte po dniu 1 stycznia 1923 r.

§ 37. 1. O ile dla celów wymiaru podatku dochodowego za rok podatkowy 1924 sporządzono bilans zamknięcia w markach polskich (podatkowy bilans zamknięcia) pozostałości na rachunkach mieszanych mogą być przerechowane na złote do bilansu

otwarcia, sporządzonego na mocy niniejszego rozporządzenia aż do wysokości zysku za ostatni rok operacyjny po kursie przeciętnym z roku operacyjnego, reszta zaś pozostałości po kursie z daty bilansu markowego.

2. Od przerachowywanych w ten sposób pozostałości podatek dochodowy pobrany nie będzie.

3. O ile przerachowanie nastąpiło po kursach niższych niż wskazane w ustępie 1, to od pozostałości (różnica pomiędzy kwotą przyjętą do bilansu, a kwotą otrzymaną z przerachowania zgodnie z ust. 1) pobrany będzie podatek dochodowy za właściwy rok podatkowy.

§ 38. 1. Poza wypadkami przewidzianymi w §§ 36—37 nadwyżki bilansowe, pochodzące z przeszacowania dokonanego w myśl niniejszego rozporządzenia, nie podlegają opodatkowaniu.

2. Z tytułu określenia kapitałów zakładowych w złotych nie będą pobrane ani podatek emisyjny, ani giełdowy, z zastrzeżeniem przepisu § 40.

3. Upoważnia się Ministra Sprawiedliwości do wydania rozporządzenia zwalniającego całkowicie lub częściowo wpisy do rejestru firm wynikające z zastosowania niniejszego rozporządzenia od opłat rejestrowych.

§ 39. Przekształcenie spółki akcyjnej lub akcyjno-komandytowej podlegającej likwidacji na mocy niniejszego rozporządzenia, na spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółdzielnię jak również przejście dotychczasowego przedsiębiorstwa na nową spółkę — wolne są od opłat stemplowych i alienacyjnych.

§ 40. W razie przekroczenia najwyższej granicy kapitału zakładowego, określonego ust. 2 § 5, od nadwyżki nawet dopuszczalnej zgodnie z ust. 3 i 4 § 5 pobrany będzie podatek emisyjny i giełdowy.

§ 41. W wypadkach, gdy rozporządzenie niniejsze nakazuje przeliczenie kwot pieniężnych wyrażonych w rublach, markach niemieckich, koronach austriacko-węgierskich i markach polskich na złote, przeliczenie to winno być dokonane na podstawie kursów, wskazanych w § 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. U. R. P. № 42 poz. 441).

Postanowienia końcowe.

§ 42. Upoważnia się Ministra Skarbu do wydawania rozporządzeń, ustalających szczegóły przejścia na księgowanie w walucie złotej, w wypadkach, gdy przedsiębiorstwo sporządzi bilans otwarcia w złotych na początku bieżącego roku operacyjnego lub w ciągu roku bieżącego operacyjnego, a księgowanie od początku roku operacyjnego prowadziło w markach polskich.

§ 43. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

§ 44. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrom Skarbu oraz Przemysłu i Han-

dlu, zaś wykonanie § 38 ustępu 2 Ministrowi Sprawiedliwości.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*
Prezes Rady Ministrów
i Minister Skarbu: *W. Grabski*

Minister Przemysłu i Handlu: *Józef Kiedroń*

Minister Sprawiedliwości: *Wł. Wyganowski*

543.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 26 czerwca 1924 r.

w przedmiocie konwersji 8⁰/₀ państwowej pożyczki złotej z r. 1922 na 8⁰/₀ pożyczkę konwersyjną.

Na podstawie art. 1 p. 10 i 12 i art. 2 ustawy z dnia 11 stycznia 1924 r. o naprawie Skarbu Państwa i reformie walutowej (Dz. U. R. P. № 4, poz. 28) zarządzam zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 1924 r. co następuje:

§ 1. Wypuszczoną na podstawie ustawy z dnia 26 września 1922 r. (Dz. U. R. P. № 83, poz. 741) 8⁰/₀ państwową pożyczkę złotą z r. 1922, konwertuje się na 8⁰/₀ pożyczkę konwersyjną na warunkach, zawartych w niniejszym rozporządzeniu.

§ 2. Wartość obligacji 8⁰/₀ państwowej pożyczki złotej ustala się w sposób następujący:

- a) część obligacji i kuponów, opiewająca na złote polskie będzie płatna w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej lub w frankach szwajcarskich według stosunku odpowiadającego równi walutowej każdej z tych walut do złotego lub też w złotych podług kursu przeciętnego na giełdzie warszawskiej wspomnianych walut z ostatnich dwóch tygodni przed terminem płatności — wymiana odcinków pożyczki złotej opiewającej na złote polskie, na równe jej nominalnej wartości odcinki 8⁰/₀ pożyczki konwersyjnej wyrażone w złotych nastąpi do dnia 1 kwietnia 1925 r.;
- b) część markową obligacji razem z bieżącym kuponem przerachowuje się na złote polskie po kursie 100.000 = 1 złoty i zarządza się przedterminową spłatą tej części w terminie, który ogłosi rozporządzenie Ministra Skarbu.

§ 3. Pożyczka będzie spłacona na 1 października 1927 r.

§ 4. Procenty od pożyczki są płatne w wysokości 8 od sta za każde półrocze zdołu w dniu 1 października i 1 kwietnia każdego roku.